

318.1.23.

Suom. last. kirj. 2.

Metsäwuokkoja.

Satuja ja kertomuksia
A. Serding'iltä.

Kuvat
Oskar Pletschin ja Feodor Flinzerin
alkupiirrustuksista.

Saksan kielestä suomentanut

Juhani S.

Helsingissä, 1881

A. E. Solm'in kustannuksella.

Hinta: 3 m. 50 p.

Städtisches Krankenhaus

Das Städtische Krankenhaus
ist für die Aufnahme von
Kranken aller Art eingerichtet.
Die Aufnahme ist kostenfrei.
Die Behandlung ist nach
den besten Methoden.
Die Kranken werden
von erfahrenen Ärzten
behandelt.

Die Aufnahme erfolgt
nach Vorweisung eines
Arztes. Die Aufnahme
ist kostenfrei. Die
Behandlung ist nach
den besten Methoden.
Die Kranken werden
von erfahrenen Ärzten
behandelt.

Städtisches
Krankenhaus

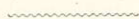
Itäjäwiokkoja.

Satuja ja kertomuksia
A. Serding'iltä.

Kuvat

Oskar Wetschin ja Feodor Flinzerin
alkupiirrustuksista.

Saksan kielestä suomentanut

Juhani S.

Helsingissä, 1881.

S. E. Sölm'in kustannuksella.

Helvinkki

HELSINGISSÄ,
Hufvudstadsblad'in kirjapainossa.
1881.

Pikku lukijoille.

Onhan jokainen teistä käynyt poimimassa kukkaisia viheriisistä pensastoista kauniina kesäpäivinä, jolloin leivoset ilmassa laulellen lihoittelevat ja lämpimät tuulokset kannattelevat lehdosta lehtoon sulotuoksuja, joita kukkaset tervehdyksiksi toinen toisillensa lähettelevät? „Oi tütö kesän ihanaa aikaa! Jospa ei talvea koskaan olisi!“ olette varmaan silloin arvelleet. Niinpä arvelin minäkin useasti ja juolahtipa kerran mieleeni, eiköhän jollain tavoin saisi talveakin kesäksi muuttumaan eli edes kesältä tuntumaan? Päätin koetella. Aloin poimia kukkia talven varaksi; arvelin näet: kun nuo talvella kukoistavat ja tuoksuvat silmiäni edessä lämpimässä huoneessani, niin pitäisihän silloin kesältä tuntua, ja niin panin kukkaiset talteen. Mutta kuinkas kävi? Kun kesä oli kulunut, ja syksykin, silloin muistin kukkiani ja otin ne kätkestänsä. Waan mitä näin: kukkaiset olivat kaikki kuivaneet pieniksi pikkuruisiksi saduiksi ja kertomuksiksi! Mitäs nyt? — Juuri miettiessäni mitä noilla nyt tekisin, tunsin vieroita kukkaistuoksua ja samassa huomasin myös, että se tuli noista saduista ja kertomuksista. „Totta tosiaan, kesästähän nämä sitenkin muistuttavat!“ huudahdin iloisena, ja päätin heti paikalla ruveta jakelemaan niitä ystäväilleni, Suomen lapsukaisille.

Tässä niitä nyt on, ja jospa ne eivät tuoksuakaan lähimainkaan metsän tuoreiden kukkien tavalla, niin mikäpä kumma se on?

Suomentaja.

Kevään koitteella.

Ei huoli hän kevähän suloudesta,
Hän särpii vaan maitoa kuppisesta!

Pääskynen liiteli sini-ilmoissa, kiuru kiikkuili viserellen laihopellon päällä, sammakko kurisi rapakossansa minkä jaksoi — mutta sittipörri söi aamusta iltaan, ja milloin se suristen lentää haihatti, ei se tehnyt sitä muun vuoksi, kuin toista ruokapaikkaa hakeaksensa.

Pikku Pekka virui kiikkulaudalla auringon paisteessa, iso voileipä kädessä. „Tule kanssamme metsään!“ huusivat naapurin lapset aidan takaa; „kertut ja peipposet siellä laulavat“, sanoi Heikki; „ja minä tiedän missä vuokkoja ja orvokkia kasvaa“, lisäsi pikku Maija. „Mitä minä huolin linnuista ja kukkaisista“, vastasi paksu poika, haukaten voileipäänsä. „Mutta pankaa merkkiin, missä mansikan kukkia paljo kasvaa, niin sitte kesällä tulen mukaan.“

Hanhi poikineen ja koira.

Lehdet olivat puhjenneet, lapset etsivät vuokkoja pensastoissa, leivot visersivät iloisesti lämpimässä ilmassa, kyyhkyiset kujersivat räystäällä tai lentelivät kedolle, mutta pihaportilla oli vanha hanhi kymmenen poikansa kanssa,

joilla jokaisella oli pehmoinen, keltainen samettimekko päällä.

Hanhella oli matkatuumat mielessä, sen näki, ja kun kaikki hänen kymmenen poikaansa olivat koolla, läksi hän pönäkästi leveillä jaloillansa astua tallustelemaan heidän keskellensä ja niin mentiin portista ulos.

Waan eipä kauaksi päästy. Naapurin puutarhan vierellä oli kapea nurmikon kaistale, jolla ei ollut haltijaa. Siinä oli nurmi tuores ja vehreä ja aidan ra'oista pistivät nuoret viholaiset pikku päitään lävitse.

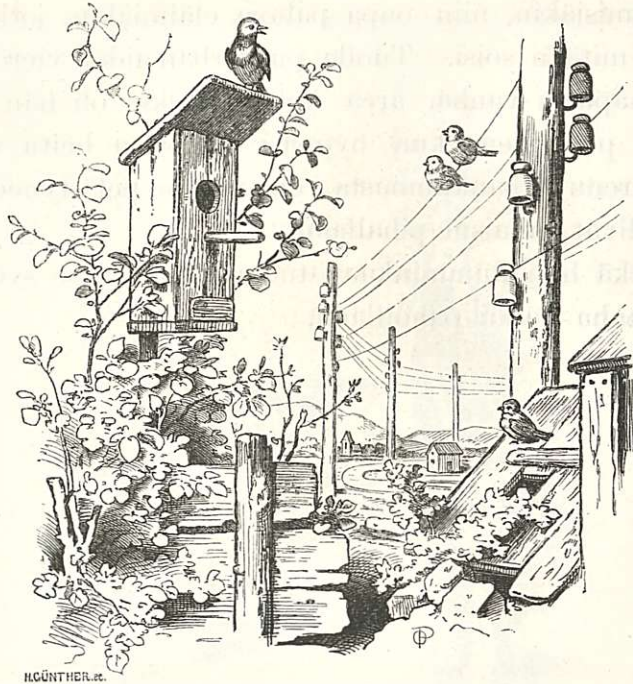
Iloisella „kääk! kääk!“ huudolla juoksivat äiti ja lapset viheriälle, valoisalle nurmikolle. Mutta voi! jos on pahoja ihmisiäkin, niin onpa pahoja eläimiäkin, jotka eivät toiselle mitään soisi. Tuolla puutarhan aidan vieressä makasi naapurin vanha, äreä koira; tuskin oli hän nähnyt hanhen poikineen, kun hyppäsi vihaisena heitä vastaan, eikä herennyt haukkumasta, ennenkuin pelästyneet lintuparat olivat takaisin pihallaan.

„Eikä hän kumminkaan tuota ruohoa itse syö“, kääkätti vanha hanhi pahoillaan.

Itsekukin omalta kannaltaan.

Juuri ikään kotipuoleen palannut kottarainen katseli; suuresti ihmetellen, sähkölennätin-lankoja, jotka hänen poissa ollessaan olivat vedetyt hänen asuntonsa sivuitse.

„Mitä varten nuo rautalangat ovat?“ kysäsi hän muutamalta varpuselta.

„Ja sitä vielä kysyt?“ vastasi varpunen ja laskeutui langalle istumaan; „nämähän ovat meille istumapaikaksi laitettut, kun ei ole mukavia puita ja huoneita tässä näillä tienoin.“

Kottaraiset ja varpuset.

Kevät oli jo kaikkiin ikkunoihin koputellut ja hänen eturatsunsa, kottaraiset, istuivat katoilla lepäämässä, puhellen matkoistansa ja kertoillen matkavaiheitansa. Joka heitä näki, huusi iloiten: „Kas, tuoll’ ovat jo kottaraiset!“

ja lapset huusivat heille monta hellää „Tervetultuanne, kottaraiset!“

Muuan varpunen, viime kesän haudoksia, joka ei vielä milloinkaan ollut kevättä nähnyt, istui katon räystäällä ja kuuli noita ilohuutoja.

„Minkä vuoksi tuollaista melua noista linnuista pidetään?“ kysyi hän ihmeissään vanhalta varpuselta, enoltansa; „eihän noiden puku ole kauniimpi kuin meidänkään; eiköpä noiden laulukaan ole juuri mistään kotoisin;

ja ihmiset kuitenkin ovat niin ihastuksissaan heidän tulos-
tansa. Meistä ei koko pitkänä vuotena huolita niin hö-
lynpölyä; kuka varpusta kyselisi? Ja kuitenkin me vie-
tämme heidän luonansa pyryt ja pakkaiset ja tirskutamme
pahimmissakin säissä heille niin somasti ja kauniisti kuin
suinkin saatamme!”

Siinäpä se juuri onkin syy, miksi he niin vähän
meistä huolivat“, selitti vanha varpunen; useimmat ihmi-
set antavat arvon vaan oudolle ja harvinaiselle, eivät huoli
mitään tavallisista ja jokapäiväisistä.

❖ Oma vaiva vakiampi, oma kohtalo kovempi.

Herrastalon takapihallekin oli kevät palannut, ei kuk-
kineen, ruusuineen, vaan suurine hanhi, kyyhkyis- ja kana-
parvineen; joka nurkassa, joka loukossa piipitettiin, kääkä-
tettiin ja hälistiin toinen toistensa joukossa, ja vanha leh-
mus, jonka oksat ulottuivat laajalle ja leveälle, alkoi jo
vihannoida.

Mutta lehmuksen alla oli vanha viinitynnöri, ei sillä
ollut enää toista pohjaakaan, synkästi ammotti se vaan,
katsellen nuorta, tuoresta kevätelämää; vaan varjosipa se

vaaleatukkaista, punaposkista poikaa, joka sen sisään oli nukkunut olkikuvolle.

„Oh!“ huokaili vanha tynnöri, „kuinka vaihteleva tää ihmiselämä on! Kuinka surullinen minun kohtaloni! — Kukahan on niin kovaa saanut kokea kuin minä?“

„Mitä“? tarttui vanha varsiluuta puheeseen, hän oli näet tynnörin luona seinää vasten pystyssä ja kuuli tuon

päivittelemisen; eikö elämäsi ole sinulle mieluinen? Mitä sinulla sitte olisi valittelemista?“

„Kysymyksesi ei minua kummastuta“, vastasi vanha tynnöri, „sinä olet liian nuori, hyvä luutaseni, tietääksesi, miten katkeralta menneen suloisen ajan muistot mielesäni tuntuvat.“ Ja sitte kertoi hän laveasti luudalle, kuinka hän ensin oli kasvanut komeana tammena metsässä, monien veljesten hupaisessa seurassa, siksikuin terävä kirves hänen elämänsä katkaisi kannaltansa. Kuinka sitte, mo-

nen kovan koetuksen perästä, hänet, pyöreäksi palleroksi laitettuna, toisten samallaisten kanssa kellariin asetettiin, ja kuinka hän siellä, uskollisesti säilyttäen hänen huostaansa uskottua jaloa viiniä, aikaansa kulutteli kertoilemalla hauskoja seikkoja metsässä-olo-ajalta.

„Mutta“, sanoi tynnöri lopuksi, „eihän aina nuorena pysytä; ja kun meidän herra huomasi, että minun voimani alkoivat heikota, laski hän minun oivan nesteeni toiseen astiaan. Minut vieritettiin ulos tänne pihalle, ja oisi kaiketi jo aikaa sitte palaisiksi lyöty, ellei tuo poika, joka minusta pitää, olisi rukoillut puolestani. Waan kyllähän ajan pitkään päivän helle ja rankkasade minusta lopun tekevät.“

„Ah!“ huokasi luuta, kun tynnöri viimein vaikeni, „kuinka paljoa parempi sinun kohtalosi minusta tuntuu olevan, kuin vertaan sitä omaani! Minäkin olen metsän lapsi, viheriässä varvikossa ylennyt; minun valkoinen varataloni näytti somalta ja sorealta lehdikossa, ja pitkät, vehreät hiukseni riippuivat tuoksuen hartioillani. Waan minulle kävi kuin sinullekin: hakkasivat minulta runkoni raudallansa, sitoivat oksani yhteen kimppuun, ja niin saivat minut hengeltä. Ja nyt täytyy minun, hienoisine varpuineni, jotka ennen joka aamu ja ilta saivat kasteessa kylpeä ja puhtaassa sini-ilmassa liekkua, kaiken alhaisimpia askareita toimittaa, tuvissa ja eteisissä, pihoissa, tomupesissä vieläpä roskassa ja liassakin pääläellani rypeä. Ei minulle anneta hetkenkään rauhaa; ja kun raskas työ viimein on voimani uuvuttanut, heitetään minut tuleen, eikä ainoakaan lapsi talossa rukoile puolestani, sillä minustahan otettiin vitsat heitä rangaistaessa. — Kuinka

hyvä sinulla sentään on minuun nähden! Onnellisten, kun-
nia-vuosien perästä on sinulla tyyni, rauhallinen vanhan
lepo nautittavana.“

Silloin tuli talonpiika ja vei tuon monen vaivan näh-
neen luudan. — Vanha tynnöri ei enää valittanut. Hän
eli vielä monta vuotta rauhassa ja tyytyväisenä elämäänsä;
mutta luutaparka heitettiin jo muutamien viikkojen pe-
rästä rikki revittynä uuniin.

Mitä tähdet ovat?

„Oitko sanoa mitä tähdet ovat! kysyi lapsi toiselta; „ovatko ne kultanuppuja, joita rakas Jumala on taivaan kanteen kiinnittänyt säkenöimään?“

„Eikö mitä!“ vastasi se jolta kysyttiin, „tähdet ovat pieniä tulia, jotka rakas Jumala joka ilta sytyttää, että me jotain näkisimme, kun ei kuu tule loistamaan.“

„Et sinäkään oikein tiedä“, sanoi kolmas lapsi, „tähdet ovat pieniä ikkunoita, joista rakas Jumala iltamilla katselee, olemmeko hyviä ja kilttiä lapsia ja rukoilemmeko ennen nukkumistamme.“

☩ Kevät-esikkö.

Talvi oli kauan pitänyt maata kahleissaan, niin ettei ainoatakaan kukkaa päässyt taimelle.

Viimein saapui kevät, kulta-avain vyöllä, ja hän hypeli niityltä niitylle, metsästä metsään, ja aukoi vesiä ja puroja. Mutta vilkkaassa vaelluksessaan kadotti hän kulta-avaimensa.

Sen huomasi talvi heti kohta ja palasi takaisin jäätelkimineen, joilla hän sulki kaikki vedet entiselleen ja puhalsi kylmän henkäyksensä yli maiden, mantereiden.

Oi, kuinka kaikki kukat, jotka jo olivat ennättäneet havahtua, kaikki hennot vilukot ja vuokot, lumikukat ja esiköt tuosta säikähtivät! Yksin kevät-lapsukainenkin väräsi vilusta ja hieroi ruusunpunaisia sormiansa.

Kun hän nyt ylt'ympäri käveli etsien avaintansa koh-tasi kän kukkasen, joka seiso i oratuomen takana, iloisena katsellen, vilusta ja viimasta huolimatta, kirikkailla, keltaisilla silmillään.

„Tule avukseni avainta etsimään!“ sanoi kevät; „sinulla on niin kirikkaat silmät.“

Ja kukkanen läksi mukaan ja tirkisteli joka nurkkaan ja soppeen. Viimein näki hän kultaisen avaimen kimaltelevan muutamalla kuivalla lehdellä.

Silloin tuli kevät iloiseksi ja kysyi kukalta: „Onko sinulla vielä nimeä?“

Kukkanen pudisti päätänsä, ikäänkuin sanoen: „eipä mulla ole.“

Sanoipa kevät: „kiitokseksi siitä, että ensimmäiseksi näit minun kadonneen avaimeni, olkoon sinun nimesi kevät-esikkö, ja muistiksi siitä saat pikku avaimenkin povellesi.“

Siitä lähtien on tuo kukkanen aina niin kyyryisissään, aivan kuin jotain etsisi ja rinnassa on sillä pieni pikku-ruinen avain.

Lintujen kokous.

Kerta pitivät linnut kokousta. Käki oli sitä metsässä, harakka vainiolla ilmoitellut, mutta ei kukaan tiennyt, mistä tuo tuuma oli oikeastaan alkunsa saanut. Kokous paikaksi oli määrätty muuan kenttä metsän rannaksessa; erään vanhan tammen pitkä oksa tai muuan kallion kieleke, kummanko kukin katsoi mukavammaksi, oli puhujia varten.

Kutsutut tulivatkin kokoon suurella joukolla. — Kun pienet linnut olivat saapuneet, kokoontuivat suuret, jotka olivat olevinaan muka ylhäisempää kansaa, yhteen paikkaan keskelle väen tungosta.

Rastaa, västäräkit, leivot ja peipposet asettuivat, iloisesti viserrellen, lähiseudun pensaisin; peltokanat ja ruisrääkät pysytteleytyivät kauempana ja pistivät silloin tällöin päänsä ruohoston läpi, tirkistellen kokountuneita, mutta satakielet, kertut ja kiurut eivät tulleet kokoukseen

ollenkaan; heillä oli paraillaan harjoitus laulajaisia varten, ja he vähät huolivat valtio-asioista.

Ensimmäinen puhuja oli kurki, joka näytti sangen arvokkaalta, seisoessaan pitkine kauloineen sammaltuneella kallionlohkareella.

Hän alkoi puheensa rehellisyyden ylistämisellä, jonka hän piti kaikkein avujen avuna, perustuksena kaikelle

valtiolliselle järjestykselle ja menestykselle. Suorastaan soimaamatta kuningas-valtaa, antoi hän kuitenkin selviä viittauksia siihen, mitä hän tuosta ajatteli. Sitte käänsi hän puheen itseensä ja omaan sukuunsa, kokien useilla esimerkeillä osoittaa, että kurjet kaikkina maailman aikoina ovat olleet tunnettuja syvästä oikeuden tunnosta ja rehellisyydestä, ja meni siinä puheessansa kaukaiseen, hämärään muinaisuuteen saakka, johdattaen kuulijain mieleen Ibis-

linnun, joka kuului hänen sukuunsa, ja jota Egyptissä ennen vanhaan pyhänä kunnioitettiin.

Luultavasti olisi hän kuulijain malttia kauvemmin koetellut, mutta korppikotka lentää röhjähti istumaan tammen oksalle aivan vastapäätä häntä ja keskeytti hänen juttunsa muutamilla kirkahduksilla.

Korppikotka oli kerrassaan vastaan edellisen puhujan mielipiteitä. Hän kyllä vakuutti, että rehellisyys hänen mielestään on hyvin kiitettävä omaisuus; mutta olisi muka aivan päin mäntyjä tahtoa siinä suhteessa mitata kuningasta samalla mitalla kuin yksityistä ihmistä. Hän ei tahtonut suinkaan lukea ihmistä eläinten joukkoon; kuitenkin osoittavat tarinat useista ruhtinoista esimerkiksi siitä, kuinka paljo turmiota liioiteltu oikeuden tunto on kansoille tuottanut. Valtioiden epäkohdat johtuvat muka aivan toisista syistä, kuin mitä kurki oli puheessaan viitannut: niiden alkupohja oli hänen mielestään tuhlaavainen hovinpito. „Jo yksi ainoa esimerkki voi olla kyliksi“, jatkoi hän, „osoittamaan, kuinka kalliiksi tulee valtiolle tuo yksi ainoa kuninkaallinen oikku, ettei huoli muuta syödäksensä kuin mikä juuri saanut surmansa jonkun kynsissä! — Katsokaas minua: ei kukaan saata suuruudessa, jäntevyydessä ja voimissa minun rinnalleni tulla, enkä kuitenkaan ole ravinnokseni vielä ainoaltakaan eläimeltä henkeä ottanut. Ja minkä vuoksi? — sen vuoksi, että minä tyydyn kuolleiden eläinten lihaan, ja teen sen kautta arvaamatonta hyötyä.“

Silloin kuului kokouksessa murinaa, jossa erotti jonkun myönnyttäväisenkin äänen, mutta valtavampana oli kuitenkin epäilemisen osoitus. Kuuluipa aivan selviä ääniä,

jotka väittivät, että pienemmät eläimet tiesivät kertoa monesta korppikotkan pahasta työstä ja että ainoastaan pelkurimaisuus esti häntä suurempia eläimiä hätyyttelemästä. Muuan haikara, joka oli asettainut kallionsärmälle, käytti sopivaa tilaisuutta hyväksensä, kumarsi kokoukselle, räpyttäen pari kertaa siipiään ja alotti puheen.

Hän ilmoitti ensiksi syvän suuttumuksensa korppikotkan mielipiteitten johdosta ja väitti olevan yhtä mahdollonta kuninkaan elättää henkeänsä korppikotkan tavoin kuin korppikotkan koskaan päästä kuninkaan arvoon. Mutta puolestaan tahtoi hän myöskin äänestää tarpeenmukaista järjestämistä kuninkaan talousseikoissa; häntä oli esimerkiksi kauan kummastuttanut, ettei kuningas voinut päättää ruveta käyttämään ravinnokseen hiiriä ja sammakoita; sillä, siitä huolimatta, ettei hänen jahtihuvituksensa millään muotoa sen kautta tulisi häirityksi, olisi siitä melkoinen säästö valtion kassaan. — „Sillä välin on toimeen saatava paljon tärkeämpiäkin muutoksia, joihin vaaditaan sekä suurta älyä että kokemusta; ja minun neuvoni olisi, että jonkunmoisen vaalin kautta suostuttaisiin jättämään jollekulle sopivalle linnulle tilaisuus, tutustumaan ulkomaan tapoihin ja sääntöihin. Sillä sitä ei voinut kieltää, että matkusteleminen paremmin kuin mikään muu laventaa näköpiiriä ja tuottaa perusteellisia tietoja sekä kaikinpuolin selvittää käsitystä asioista.“

Siinä paikassa katsahti haikara mielihyvillään ympärillensä, sillä hän ei suinkaan ollut huomaamatta sitä mieltymystä, jolla hänen puhettansa kuunneltiin. Jo aukaisi hän uudestaan pitkän nokkansa, kun metso kohisten lennähti tammen oksalle ja alkoi:

„Minä voin sitä suuremmalla vapaudella puhua, kun minulle himot, jotka tähän asti liian selvään ovat tulleet näkyviin, ovat peräti vieraat. Jos tahdotte seurata neuvoani, niin jättäkää kaikki vanhoilleen; jos kaikella muotoa uuden kuninkaan tahdotte, niin valitkaa se sitte niin, että hankaluudet vastaiseksi lakkaavat; se on, ottakaa sellainen lintu, joka ei käytä ravinnokseen elävään eikä kuolleiden lihaa. Eikö ruohon ja siemenen syöjissä ole viisaita ja voimakkaita kyllinkyllä?“

Sen sanottuaan lennähti hän petäjään takaisin. — Metson puheen loppupuoli oli nostanut hanhen kunnianhimon korkeimmilleen; hän oli muutoin saapunut kokoukseen keneenkään kutsumatta. Hänkin tahtoi nyt puhua. Tuskin oli hän leveillä jaloillaan astahtanut kallionlohkareelle, kun jo alkoi kuulua kova kääkättäminen. Hän tahtoi osoittaa, kuinka rikkaita tietoja hän oli hankkinut seurustellessaan ihmisten keskuudessa; hän koki muistuttaa kokouksen jäsenille kapitolilaisista sisaristaan, jotka rääkymisellään herättivät linnaväen vihollisten päällekkarkasta torjumaan, — kaikki turha!

„Alas häiritsijät!“ „Kuka häntä on tänne kutsunut!“ ärjyttiin joka puolelta, eikä onneton hanhi ennättänyt kuin hieman sulattaa sydäntänsä viskaamalla vihoissaan herjaussanoja kokountuneille, kun hänen jo täytyi kiireimmitäin jättää puhelava.

Hanhen perästä tahtoivat useat linnut saada puhevaltaa, mutta siitä syntyi vaan ääretön melu ja meteli, niin että viimein ei kukaan kuullut omaa ääntänsä.

Silloin yhtäkkiä näytti ikäänkuin pilvi olisi kentälle luonut varjonsa: kotka oli kalliolinnastansa liikkeelle läh-

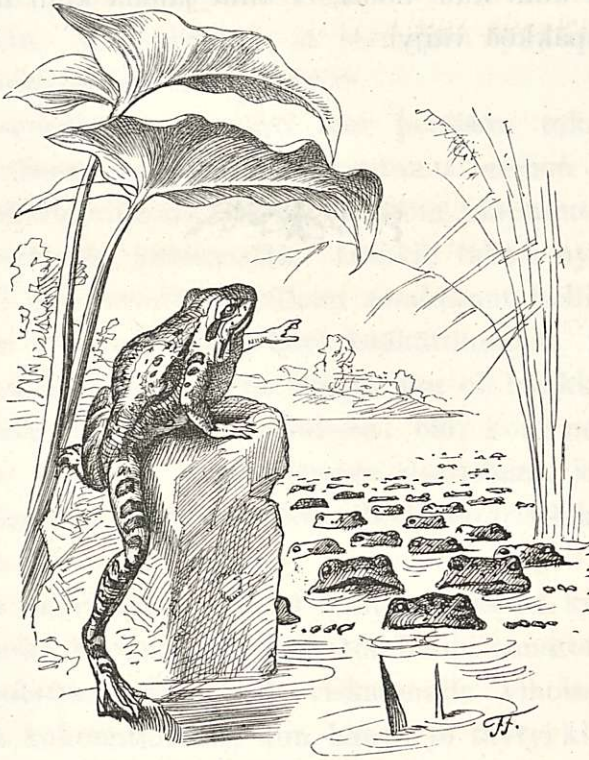
tenyt, ja leijaili helakassa ilta-ilmassa. Silmäten aurinkoa kohti, kohosi hän ylemmä ja ylemmä, siksi kuin hän viimein pienenä pilkkuna kokountuneiden päälaella lihoitteli taivaan kannen korkeudessa.

Syvä kauhistus valtasi heidät; äänettöminä juoksivat ja lensivät he toinen toisistaan erilleen, mikä minnekin pääsi; ja kun kuu nousi, ei ollut jälellä kuin huuhkaja, joka yöräpäkköä väijyi.

Sammakon laulajaiset.

Oli lämmin kevät-ilta; koivut ja raidat näyttivät uudessa vehreässä verhossaan ihanilta morsiamilta; valko- ja sinivuokkoja kokoontui suurissa parvissa heidän juurillensa — kaikki versoi, kukki tuoksui ja rapakossa kurisi sammakoita kosolta.

Silloin helähti sävel, kirkas ja sointuisa, läheisestä lepiköstä: laulun kuningatar, satakieli sulosuu, alkoi visertää ja kaikki kääntyivät kuuntelemaan. „Olisippa hupa tietää, mitä nuo ovat ihmettelevinään tuossa satakielen laulussa!“ kurisi vanha sammakko, pöyhkeissään karkeasta äänestänsä.

„No veikkonen“, arveli toinen, ujuttautuen verkalleen muutamalle leveälle rantakivelle, „totta ne häntä sen vuoksi niin mielellään kuulevat, kuin se niin kovasti laulaa.

„Tai sentähden“, tokaisi kolmas, joka oli aika viisastelija olevinaan, „että se vaan öisin antaa ääntänsä kuulla, jolloin kaikki muut linnut nukkuvat; helppohan on paraiten laulaa, kuin yksin laulaa.“

Ketunpoika makasi ruohokon takana, katsellen muutamien sorsien toimia ja hankkeita. Hän oli vielä vanhempainsa ruo'assa, mutta teki jo aika-ajoin partioretkiä omin nokkinsa, tulevaan ammattiinsa harjauntuaksensa. „Hei!“ tarttui hän sammakkojen puheeseen, „se minusta on kummempaakin, ettette te koskaan vielä ole koetelleet ruveta arvosta kilpailemaan tuon itsestäänpitävän linnun kanssa. Tosin olen minä vielä nuori ja kokematon, mutta niin paljo toki olen jo huomainnut, että luonto on teidät lahjoittanut erinomaisella laulu-äänellä; ettekähän tarvitse kilpalauluanne unessakaan keskeyttää; suokaa toki siis äänenne soida näinä ihanoina öinä!“

Ketunpojan puhe teki suuren vaikutuksen tuohon leveäturpaiseen ja hän päätti heti, pitää tulevana yönä laulajaiset, jossa koko hänen heimokuntansa olisi osallisena.

Aamuhämäristä iltaan asti sommittelivat he kitojaan sopeesen ja kohta kuin päivä-laulajat olivat pistäneet väsyneet päänsä siipensä alle, alkoi kuulua kurina kaislikosta. Ja kun iltahämärä alkoi tulla, kun iltatuuli alkoi kannella kukkaistuoksuja ja satakieli aikoi alottaa viseryksensä, — silloin röhähtivät sammakot ääneen, ja kaikeipa sitte sellaiset sävelet, että jalo visertäjä pakeni tipotiehensä ja kaikki ihailijat myös.

Mutta ketunpoika kieritteli ruohokon takana tikehtymäisillään naurusta!

Kuoolema ja ylösnousemus.

„He menevät matkaan ja itkevät, ja vievät ulos kalliin siemenen, ja tulevat riemulla, ja tuovat heidän lyhteensä.“

Psalmi 126.

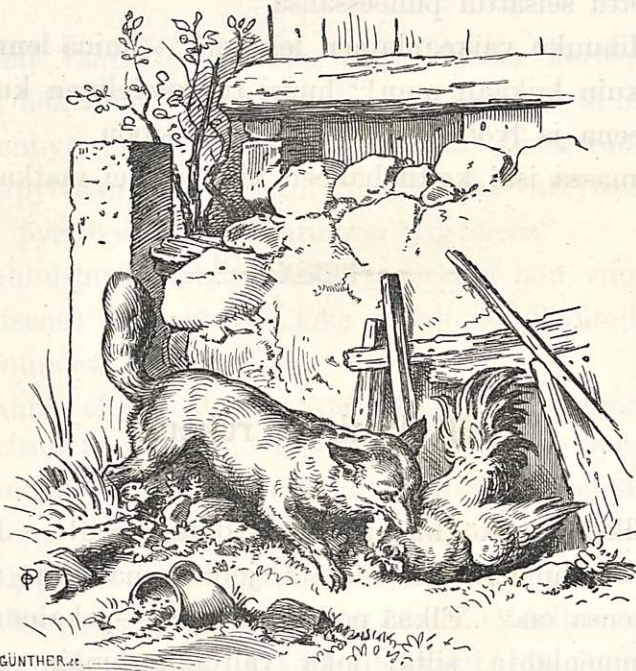
oi kuinka ikävissään elon siemenet olivat mullan pimeyteen ja hiljaisuuteen peitettyinä!

Mutta taivaan sade laskeutui heidän pieniin pimeisiin kammioihinsa ja ravitsi heitä, ja koht'ikään kasvoi heille pienoiset kätöset, jotka he nostivat maasta kohden päivän hellää hohdetta, ja heidän povestansa puhkesi esiin hienoja hentoja korsia, jotka tuutivat kesäilmassa ja ravitsivat itseään kasteella ja päivänpaisteella. Ja niin kasvoi heille tähkät, joihin auringon lämpimät säteet kypsyttivät kultaiset jyvät ihmislusten siunaukseksi.

Kettu ja kukko.

Kanat nokkivat utterasti jyviä pehkuista, joita renki oli tanterelle pudotellut; kukko seisoi aidalla, huudellen iloista kukkokiekaansa joka suuntaan, ja aidan takana vesakossa makasi kettu ruohokossa, väijyen tuota lihavaa paistia.

Kun kukko oli saanut kyllänsä kiekutuksestaan, katseli hän itseään päiväpaisteessa: „Enkö ole kaunis kukko? enkös ole muhkea kukko? enkös ole viisas kukko?“ puheli hän ylpeillen itsellensä. „Minulla on helttaruunu päässä ja kannukset jaloissa; kaulukseni välkkyy, kuin puhtain kulta, eikä kellään linnulla ole tällaista sirppipyrstöä, kuin

minulla; kaikki kartanon eläimet minua syvästi kunnioittavat; yksin talonisäntäkin pitää minusta lukua, ja herättää joka aamu työväen minun huutoni jälkeen.“

„Todella“, antautui kettukin nyt puheesen, „en voi käsittää, miksi ei teidän kansanne ole jo aikaa sitte valinnut teitä kuninkaaksensa kotkan sijaan, joka vaan korkealla ilmassa liitelee, eikä koskaan tiedä, mitä täällä maassa tapahtuu. Kenties sinun vaikeanlainen lentosi —!“

Kettu seisattui puheessansa.

„Minunko vaikeanlainen lentoni? — minä lennän yhtä hyvin kuin kukaan muu!“ huusi turhamielinen kukko nokastuneena ja lyöttäytyi aidalta ruohostoon.

Samassa iski kettu häneen kiini ja vei matkaansa.

Kukkaisten rukous.

„Elkää menkö huomaamatta ohitsemme! — Jokainen meistä on ihmetyö sen kädestä, jonka oma tämä maailma kaikkienensa on.“ „Elkää polkeko meitä! — jokainen meistä on lemmenlahja siltä, joka välttämättömäin tarpeiden ohelle myöskin kauneutta lahjoittaa.“ „Elä tahallasi meidän henkeämme ota! — me kukoistamme aamuisilla, eikä ilta enää meidän olinpaikkaamme tiedä: me olemme kuva teidän omasta elämästänne.“ „Pienoiset kätösenne saavat aina taitella meitä kukkaisvihkoiksi isälle tai äidille, ja nuoriso koristelkoon meillä itseänsä; mielellämme olemme

teidän juhlistanne kaunistuksina, — mielellämme vaivumme me viimeisenä tervehdyksenä teiltä niiden rakkaidenne lepopaikkaan, jotka teistä ovat erinneet.“

Ei kaikkea kellään, eikä kukaan aivan ilman.

Kanat raaputtivat tallin oven edessä, kerttu visersi pienessä häkissään, aivan kuin ei hän vapaudesta olisi koskaan tiennyt, joutsen söi pytystänsä tavallista ruokaansa, ja porttipylvään päässä istui riikinkukko välkyttelemässä kauniita prystö-sulkiansa auringon paisteessa.

„Tahtoisinpa nähdä linnun“, virkkoi hän viimein yläpeässä itsensä ihastelussa, „joka uskaltaisi kilvoitella kansani ihanuudessa!“

„Kaunis olet, se täytyy kateellisenkin myöntää“, vastasi kerttunen, keskeyttäen laulunsa; „mutta onpa parempaakin olemassa kuin kauneutta, ja ihminen tietää vallan hyvin, miksi hän minua pitää seuranansa.“

„Kana herkesi raaputtamasta jaloillaan ja huusi pikku visertäjälle: „Oleppas kehumatta tuolla taidollasi, josta ei kellenkään ole hyötyä, eläkä luulekkaan, että ihminen sinun laulusi tähden minun munistani luopuisi.“

„Varmaankaan“, puhui ajattelevaisesti joutsen, joka juuri oli kauransa lopettanut, „ei ihmisellä olisi korkeampaa aistia kuin sinullakaan, ellei hänellä olisi minua läheisyydessänsä; sillä mitäs olisin muuta kuin hänen vettensä kaunistus? — ja entäs mimmainen kaunistus!“

„No kyllähän sinä uida osaat ja kenokaulana keikkua“, vastasi toraisa kana; „vaan kovin on käyntisi kömpelöä ja aikaansaamatonta; kananpoika, jolla vielä on munankuorta selässä, saattaa sinut siinä asiassa häpeään.“

„Mitä riitelette siellä?“ tirskei varpunen katolta: „eihän kaikkea kellään, eikä kukaan aivan ilman!“

„Mitähän sinullakin olisi, sanoppa tänne!“ riventeli kana kiukuissaan.

„Minullako, hyvä rouva Raappajalka?“ vastasi varpunen pilkaten; „onhan minulla edes iloinen luonto, enkä ole olevinani mitään enempää, kuin olen.“

Kanarilintu.

Ammoisiin aikoin, silloin kuin ihmiset alkoivat näillä tienoin itselleen asuntoja rakennella, tekivät he myöskin linnuille kaisloista ja varvuista kammioita, että ne muka talveksikin heidän luoksensa jäisivät ja heitä iloisella visserryksellään ja hauskalla elämälään huvittaisivat.

Mutta nuo vapautensa menettäneet linnut olivat sangen onnettomat ja kuolivat suurissa joukoin.

Silloin enkeli vei heidän valituksensa taivaan Herran korviin. Herra ei tahtonut ihmisiä rangaista siitä, koska eivät olleet pahasti kohdelleet heitä; vaan pitihän heidän tilaansa auttaa: Hän lähetti sen vuoksi tuon helläsydämmisen enkelin kesämaahan, jossa aurinko kuumasti paistaa, noutamaan lintua, jolle olo ihmisen lämpimässä tuvassa olisi mieluista, eikä siis koskaan halajaisi ulos metsiin ja kedoille.

Ja enkeli lensi yli merten kaukaiseen saareen ja valitsi sieltä linnun, aivan pienen, ettei se ottaisi paljon sijaa, iloisen ja viisaan, että ihmisillä olisi siitä kaikellaista rattoa, ja päällepäätteeksi lauluntaitajan, ettei heillä olisi

puutetta lauluista talven aikaan, jolloin muut linnut joko ovat poissa tai ovat ääneti.

Ja kun enkeli palasi ja otti pienen lintusen kääröstängsä esiin, silloin oli sen harmaa puku valon väriseksi muuttunut, että hänen ulkonäkönsäkin jo ihmistä ilahduttaisi. Rikkaan ja köyhän lemmikkinä hän nyt hyppelee ja laulelee tyytyväisenä ahtaassa häkissängsä; talvella tuvassa kesällä ikkunan ulkopuolella visertelee hän riemuksena virsiängsä. Ei hän kadehdi pääskysen vapautta, vaikka se kiitelee hänen pikku majansa ohitse, — laulussa vaan sen kanssa kilpaillen, kurottelee se pientä kulkkuansa ja nostelee pientä keltaista päätängsä.

Niin tuli vieraan maan lintunen meidän rakkaaksi kotitoveriksemme, ja moni iloinen visertängjä pensastossa ja lehdikossa saa kiittää häntä vapaudestaan.

Helpompi toista moittia kuin itse tehdä paremmin.

Dolly oli kissan nimi ja hänpä oli aika veitikka: ruoka-aitasta oli hän varastanut makkaran ja juosta vilisti sen kanssa yli pihan.

Rippe, pikku pihakoira, näki sen, juoksi haukkuen perästä ja tempasi varastetun omaisuuden häneltä pois.

Jo oli hän puolivälissä paluumatkalla, kun makean makkaran haju tuntui hänen nenäänsä niin houkuttelevalta, että hän seisattui hetkeksi, ja ahmi makkaran joutuisasti kitaansa.

Hektor, vanha jahtikoira, joka portailta päiväpaisteessa lojui, virkkoi tuota nähdessään: „Hyi! etkö häpeä! Kissaa haukuit pahanteosta, etkä tee itse yhtään paremmin!“

Pikku Antti oli kiusaa tehdäksensä sulkenut Paavolta ryytimaan portin, eikä päästänyt häntä sinne; kun tämä viimein kuitenkin sai portin auki, meni hän ja sysäsi Antin kumoon. „Etkö tiedä“, huusi Antti ja lyödä mätki veljeänsä minkä jaksoi, „että on synti pahaa pahalla kostaa?“

Jos minä kuningas olisin!

„Jos minä kuningas olisin“, virkkoi poika, „niin rakennuttaisin linnan, joka kohoisi pilviin asti!“

„Ja minä“, sanoi toinen, „pitäisin vaan hopea- ja kultavaatteita.“

„Ja minä“, huusi kolmas paksu pojan palleroinen, „minä söisin vaan vehnäistä ja pannukakkua!“

„Ja minä“, sanoi pieni tyttö vähän punastuen, „minä antaisin köyhille rahaa, että voisivat ostaa leipää ja vaatteita.“

Tölkkisääri ja Mesikunno.

Jokainen kaiketi tuntee tuon kauniin tarinan uuttesta mehiläisestä, Tölkkisäärestä; vaan jos vielä sattuisi ketä olemaan, joka ei sitä ole kuullut, kerron sen nyt hänelle tässä:

Oli kerran mehiläiskuningatar, jolla oli suuri kansa hallittavana; sen piti hän hyvässä kurissa ja järjestyksessä ja hän tiesi jokaisesta mehiläisestä, oliko se laiska vai ahkera, tottelevainen vai uppiniskainen.

Tottelevaisin ja uutterin kaikista oli Tölkkisääri. Sen nimen oli kuningatar itse hänelle antanut, koska se aina tuli kotiin niin paksusäärisenä kukkapölystä.

Eräänä iltanapa ei Tölkkisääri ollutkaan saapuvilla huudossa, eikä tullut koko yönäkään kotiin. Wasta huomis-aamuna palasi hän kotiin, sääret kuin pölkyt paksuina kukkapölystä.

Suuttunut kuningatar otti hänet kovalle ja kysyi nuhdellen, miksi hän ei illalla oikeaan aikaan ollut kotiin tullut ja missä hän oli yönsä viettänyt?

„Anteeksi, hyvä rouva Kuningatar!“ vastasi Tölkkisääri; „syytön olen; kun eilen illalla kotiin tullessani vielä sivumennen poikkesin erään ruusun hunajakammioon, löi tämä yht'äkkiä oven kiini ja sinne jäin. Tuskin oli ensi päivänsäde pilkahtanut tänä aamuna, niin lensin kotiin.“

Silloin ei kuningatar enää nuhdellut, vaan kiitti Tölkkisäärtä.

Entäs Mesikunno, sepä oli myöskin sangen uuttera ja sievä mehiläinen, ja joka hänet tunsu, ei voinut olla häntä

rakastamatta. Mutta olipa suuri, keltainen perhonen, nimeltä Pääskynpyrstö, joka häntä eilesestä aamusta lähtien oli vihannut. Asian laita oli tämmöinen:

Kun Pääskynpyrstö tapansa mukaan myöhään aamuilla ylös nousi ja alkoi lennellä ympäri, oli Mesikenno jo kaikista lähiseudun kukista käynyt hunajan ottamassa, ja laiskan perhosen täytyi, aamuista saadakseen, lentää etemmäksi kuin olisi tahtonut. Tänäpäivänä, kostaaksensa mehiläiselle, piti hän silmällä sitä, lenteli joka paikkaan jällestä ja asettui aina leveine siipineen jokaiselle kukalle johon mehiläinen pyrki, niin että se sai kovin vähän hunajaa kotiin vietäväksi ja ensi kerran sai Mesikenno nyt kuningattarelta nuhteita.

Ampiainen oli kaikkea tuota syrjästä katsellut, ja istuessaan helteisenä iltapäivänä muutamalla lehdellä keltaista pukuansa pölyyttämässä, näki hän tarkoilla silmillään Pääskynpyrstön nukkuvan eräällä pavunkukalla. Kiireesti lensi hän Mesikennon luokse kehoittamaan häntää pistämään nukkua perhonen kuolijaksi. Mutta hyvänsävyinen mehiläinen oli jo kaikki unhottanut, eikä tahtonut semmoiseen tekoon ruveta.

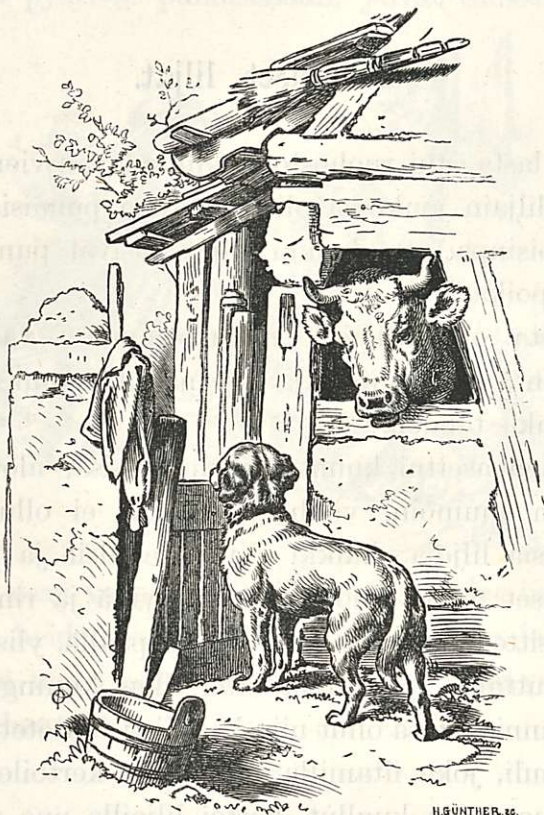
„Tahtoisinpa tietää, kuinka sinä saatat olla niin, ettei sinua mikään suututa ja että sinä kaikissa töissäsi niin iloinen olet!“ surisi ampiainen.

„Työnteko saattaa minut sellaiseksi!“ vastasi Mesikenno ja lensi edelleen.

Palvelia ja ystävä.

Mielipahoillaan laskiye uskollinen Turva takaisin loikomaan seinivirelle varjoon ja katseli kaipauksella rakastettua isäntäänsä, siksi kuin se katosi puitten taakse.

„Pidin sinua toki vähän viisaampana“, mölähti härkä navetan oven aukosta, „mitä sinulla siitä on, jos hän sinut mukaansa ottaa, muutakuin että iltaisilla aivan uppuuksissa kotiin palaat? Ota minusta esikuva. Kuuletko minun koskaan valittavan, kun hän minut kotiin jättää?“

„Sen kyllä uskon“, vastasi koira alakuloinena: „sinä olet hänen palvelijansa, ja sun siis täytyy, mutta minä hänen ystävänsä, joka häntä rakastan.“

Valkoiset liljat.

Kaksi lasta istui ruohostossa kukkalavan vieressä, jossa valkoisten liljain joukossa oli muutamia punaisiakin.

„Tahtoisinpa, että kaikki liljat olisivat punaiset!“ sanoi pikku poika.

„Minusta on valkoiset mieluisemmat“, vastasi sisar, joka oli häntä vanhempi, „ja jos maltat kuunnella, kerron sinulle, minkä tähden.“

Poikanen asettui kuuntelemaan ja sisar alotti:

„Ennen muinoin, vanhaan aikaan, ei ollut punaisia eikä valkoisia liljoja; kaikki olivat keltaisia ja välkkyivät kuin kultaiset tähdet ruohostossa niityillä ja rinteillä.“

„Kun sitte Vapahtaja vaelsi maan päällä, ylisti hän heidän kauneuttansa ja sanoi, ettei rikas kuningas Salomo kaikessa kunniaassansa ollut niin kauniisti vaateitettu kuin he.“

„Ja tuuli, joka iltamilla kukkaisille kertoilee mitä hän päivän kuluessa on kuullut, kertoi liljoille nuo sanat.“

„Silloin pukeutuivat he ilosta punaisiin vaatteisiin, ja olivat nyt yhä ihanammat ja suloisemmat.“

„Mutta kun sitte Vapahtaja ristillä kuoli ja iltatuuli sen tapauksen kukkaisille hiljaa ilmoitti, silloin itkivät he kaikki.“

„Useat liljat riisuiivat silloin pois punaiset vaatteensa ja pukeuntuivat valkoisiin; valkoinen on näet kukkaisilla surun väri.

„Ja rakas Jumala antoi sulaisen tuoksun heidän suruvaatteihinsa. Mutta nuo, jotka turhamielisestä koreilemisen halusta pysyivät punaisissaan, jäivät tuoksuttomiksi.“

Pikku sisar vaikenä. Poika meni kukkien luokse, haisteli kauan heidän suuria valkoisia kupujaan ja sanoi viimein: „Kun minä isoksi kasvan, istutan vaan valkoisia liljoja puutarhaani!“

Heinäsirkan pidot.

(Englantilaisen runoelman mukaan).

Heinämiehen viikate ei ollut vielä niityllä suhissut. Vielä seisoivat horsmat, luhta-alvet, voikukat, punaneilikat ja senkin semmoiset täydessä kukoistuksessaan toinen toistensa joukossa, kirjavassa sekasotkussa, ja pitkät ruohot huojuivat heidän välillensä iloisesti; hyönteisiä lepäili

kukkien kuvuilla, tai käveli kortta myöten ylös alas, tai lenteli suristen kukasta kukkaan.

Wiheriä heinäsirikka istui tuoksuvassa tuvassansa, katsellen kultasilmillään ympärillensä, miettien:

„Oi kuinka kaunis maailma on! Minäpä lähdän kutsu-
maan ystäviäni luokseni: tämän illan tahdon viettää iloi-
sesti, laulaen ja tanssien!“

Ja hän käski ystävänsä iloisein tanssikemuihin ja va-
rusteli pitoja.

Wiimein oli kaikki valmiina: joka pölypaikka puhdistettu, ruusun lehtiä matoiksi levitelty, kukkakuvut kastepisaroidella täytetyt, mesikukat kootut säilöön, ja yksinpä kiiltomatojakin oli tilattu valaisemaan, kun ei kuuvaloa ollut.

Ilta tuli ja vieraat kokoontuivat. Mutta missä herttainen isäntä oli, jonka piti heitä tervetulleina vastaan ottaa?

He huusivat häntä, etsivät häntä joka paikasta turhaan; viimein löysivät he hänet kuolleen ruohokossa erään ohdakkeen juurella.

Surullisina seisoivat he nyt tuossa tanssi ja huvipaikaksi koristetussa huoneessa kylmän, jäykistyneen ystävänsä ympärillä. Ja kun hopeainen kuu nousi, kantoivat he hänet juhla-kulussa, kiiltomadot soihtujoukkona, pieneen vehreään hautaansa.

Wärit.

lussa, jolloin maailma luotiin, ilmestyi, niinkuin jokainen tiedämme, ensiksi valkeus, mutta silloinpa syntyivät myös hänen suloiset tyttärensä, värit. He seisovat kaikki piirissä, itsekukin odottaen Luojaansa määräyksiä ja käskyjä.

Silloin lausui Luoja: „Sinä Kelta, sinä olet enimmäen äitisi näköinen, elköötäkä siis sisaresi karsaasti katsoko, jos minä sinulle annan taivaan tulet koristettaviksi. Myöskin maan kallein aine, kulta, olkoon sinun omaisuuttasi.“

„Vieno, suloinen Sini, ota sinä taivaan kansi huostaasi, ja levene ylitse kaiken maan; ja jos väsyneet tai kosteat ihmis-silmät sinun puoleesi kääntyvät, luo heihin lohdutusta ja rauhaa sydämiin.“

„Sinulle, Viheriä, annan minä maan, metsän, kedon, vuoren ja laakson. Sinä olet iloluontoinen ja sinun siis täytyy ihmissilmää riemastuttaa, joka kerta kuin sen kohtaat.“

„Ja minä?“ kysyi ujostellen Valkea; „mitäs minä?“

„Niin kohta kuin lumi peittää sinun vehreät sisaresi, saat sinä heidän sijassaan maata verhota ja lyhyitä päiviä ja pitkiä öitä valaista. Ja että usein saisit lemmikki-

sisaresi seurassa olla; lahjoitan sulle vielä pilven hattarat, jotka taivaalla leijuvat.“

„Ja mitäs minulle annat?“ kysyi Puna vähän alakuloisena, sillä häntä alkoi peloittaa ettei hänelle mitään jäisi.

„Sinulle en suurta paikkaa anna: sinä olet ihanin sisaristasi ja huikaisisit ihmisten silmät; ei sinun virkasi kuitenkaan vähempi ole: saat julistaa taivaalla päivän nousua ja laskua; minun rakkaimpani, ihmisen kasvoja saat sinä kaunistaa ja niihin kuvata, mitä hänen sydämessään liikkuu ja tapahtuu; sinun omasi olkoon myöskin kauniin kukka, ruusu.“

Nyt tuli kysymys, kelle meri joutuisi? Ja koska sekä maa että taivas häntä ympäröi, tuli päätökseksi, että Viheriä ja Sini yhdessä saisivat siitä huolen pitää.

Wiimein lausui Herra: „Nyt jakakaa sisarellisesti kaikki muu tavara; ja ettette koskaan unhottaisi olevanne kaikki yhden äidin lapsia, saatte aika-ajoin yhdessä taivaalla näkyä ja sulosovullanne olla ihmisille rauhan esikuvana.“

Peltokanan elämä.

Peltokana oli hautonut viistoista poikaa, ja kaikki kyyröttivät pehmoisina ja lämpiminä emänsä siipien alla.

Mutta kun aamu-aurinko maata lämmitti ja hörriäiset ja mehiläiset suristen lentelivät kedoilla, silloin ojen-sihe onnellinen äiti varovasti ja kohotti hiljaa siipensä.

Kuinka herttaisen somat olivat nuo iloiset pienokaiset kauniissa kirjavassa untuva-puvussaan! He eivät vielä ymmärtäneet muuta kuin äitinsä hellää ääntä ja, peloissaan kirkkaasta päivän valosta, vetäytyivät he äitinsä puoleen.

Mutta pianpa juosta piipottivat he, iloisesti meluten, pitkin vakoa pellon päähän saakka, samalla kuin heidän

lempeä äitinsä hankki ruokaa oikealta ja vasemmalta, jaelen sitä lapsillensa. Kiurut ja ruisrääkät, jotka olivat naapureita, tulivat toivottamaan onnea ja kiittelemään pienokaisia.

Huomeispäivänä tehtiin jo pitempi matka ja kohta ei ollut nuorilla peltokanoilla koko tienoossa ainoatakaan outoa paikkaa.

Mikä hauska vaelteleminen ja kuljeskeleminen olkimetsässä aamusta iltaan, mikä iloinen elämä, tuoksuvilla apilaspientarilla silmäruohojen, nummenkukkien ja punaneilikoiden seassa! Keskipäivänhelteen aikana lepäsivät he herne-
maassa lehtevien varsien varjossa tai pensaiden juurella metsänrannaksessa; ja vasta sitte kuin yötuuli kulki ketojen yli, antoi perheenisä kutsumusäänensä kuulua; ja luetuansa perheensä jäsenet, asettuivat he nukkumaan toinen toisiinsa liittyen, ja nukkuivat siksi kuin ensimmäinen aamunkoitto idässä herätti heidät taas uuteen riemuun, uuteen elämään.

Semmoista se oli pitkin kesää.

Syksypuoleen tulivat leikkaajat terävine sirppineen ja arat peltokanat pelästyivät, kun eivät enää saaneetkaan olkimetsään piiloutua.

Ja kun syystuuli sängessä suhisi, tuli metsämies koirineen, pyssyineen. Ja koirat ajelivat heitä raukkoja niin kauan, että heidän täytyi nousta lentoon; silloin heidän allansa leimahti kuin salama ja jyrähti kuin ukkonen, ja verta vuotaen putosivat he alas maahan.

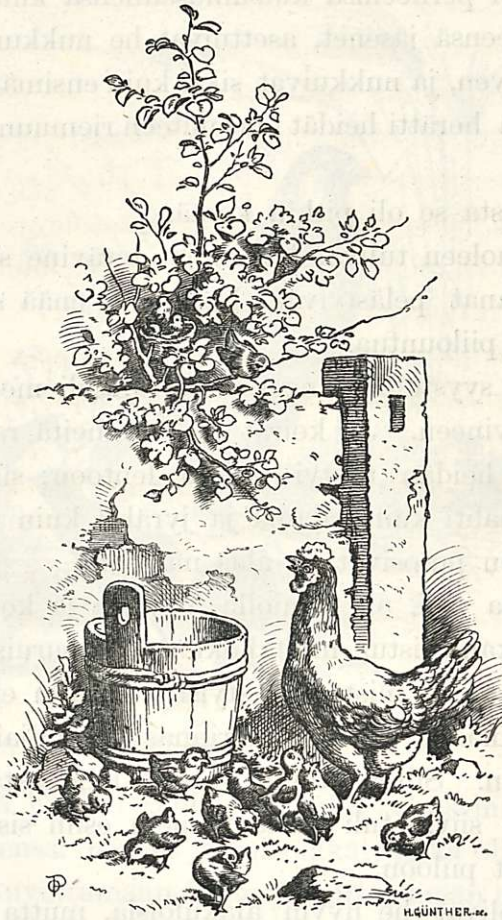
Kun ilta tuli, oli vainiolla hiljaista ja kolkkoa. Yksi ainoa peltokana istui multakokkareella suruissaan tähystellen, eikö toista mistä ilmestyisi. Ja kun ei ketään ruvennut tulemaan, päästi hän rinnastaan hiljaisen valitusäännähdyksen. Silloin kuului vastaus läheisestä vatukosta, ja riippuvin siivin tuli sieltä viimein esiin sisar, joka oli sinne päässyt piiloon.

Ensin olivat he hyvin alakuloisia, mutta sitte olivat kuitenkin iloiset toinen toisestaan ja juoksivat hämärissä entisille lepo-sijoilleensa.

Kerttu ja kana.

Kertun pesässä, suuressa pajupensaassa ladon takana oli kolme pientä, alastonta, värisevää, nälissään uikuttavaa linnunpoikaa.

Kun ensi auringonsäde pistäytyi pesään, läksi pikku äiti liikkeeseen ja lenteli lakkaamatta sinne tänne, ruokaa

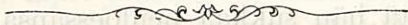
hankkien ja vieläpä pajunoksalla levätessäänkin sieppasi sivuitse lentävän kärpäsen nokkaansa.

Pensaan juurella käveli hautokana lapsikarjoinen ohitse. „Hei, rouva Kot-kot!“ huusi kerttu oksalta, „kuinka somia lapsia teillä on! Ja kuinka saatte nyt kaikki nuo hoide-
tuiksi? Minulla on näissä kolmessakin jo työtä!“

„Ei se minusta ihme ole“, vastasi kana, ja huusi ta-
kaisin tulemaan muudanta poikaansa joka oli liian kau-
aksi juossut; „kuinka lapsensa totuttaa, semmoisina ne saa
pitää. Minun, ne ovat heti vaatteissaan kuin kuorensa
särkevät, ja sitten on käsky: hakekaa itse ruokanne ja
pitäkää huoli itsestänne! — Jos minä tahtoisin teidän ta-
valla tehdä ja tälle lapsikarjalle ruo’an hankkia ja joka
palan heille suuhun pistää, olisin hukassa. „Mutta“, li-
säsi hän keikauttaen päätänsä, „minun lapsistani onkin tu-
leva vaan koristelemattomia, ututteria kanoja eikä mitään
laulajattaria.“

Sen sanottuansa läksi hän ylpeänä kävelemään poiki-
neen puutarhan toiseen päähän.

Kerttu aikoi vastata, mutta juuri siinä hetkessä len-
nähti kärpänen läheiselle lehdelle. Nokkelasti sieppasi hän
herkkupalan ja vei pesäänsä. Ja kun poikaset ilosta ja
nälästä piipittivät hänelle, silloin unhottui häneltä vaiva
ja raskaus, eikä hän olisi vaihtanut noita kolmea heikkoa,
alastonta lastansa koko suureen vikkelään kananpoika-
parveen, vaikka mikä olisi ollut!

Pikku Armi.

Oli kerran pieni, sievä tyttö, jonka nimi oikeastaan oli Armias, mutta lyhyden vuoksi kutsuttiin häntä Armiksi. Hän asui erään tädin luona, joka oli paha, äreä rouva; ei hän antanut leipääkään tarpeeksi, vaan sen sijaan torui ja löi häntä joka kerta kuin hän kohdalle sattui. Niinpä istuikin tyttö enimmäkseen nurkassa ja itki;

H. G. ÖRTENGREN. sc.

ja paljoista kyyneleistä tuli hänen näkönsä huonoksi ja heikoksi, niin että hän sukkaa neuloessansa pudotti silmiä, ja se kovasti suututti tättä.

Sitte kuoli täti; ja vaikka hän aina ole elänyt yksinään eikä koskaan ollut sukulaisista maininnut, ilmestyi nyt kumminkin serkkuja ja tättiä, perintöä jakamaan. „Tuon lapsen laitamme pois!“ siitä olivat kaikki yksimieliset. „Mutta täytyy meidän näön vuoksi antaa hänelle jotain perinnöstä“, tuumaili muuan. „Saakoon tuon vuohen“, sanoi toinen, „minun vaimoni ja minä emme kumpikaan suvaitse vuohen maitoa.“ „Ja saakoon tuon ruman koiran lisä-lahjaksi;“ sanoi kolmas nauraen.

He huusivat pikku Armin, joka puutarhan pensastoon oli kätkeytynyt, luoksensa ja sanoivat: „Armi, nyt voit lähteä, ja ota vuohi ja koira mukaasi.“ „Minne minun pitää mennä?“ kysyi lapsi: „No vaikkapa — iso-äitisi luokse!“ sanoi muuan miehistä hiljaa sopertaen. Eikä tyttö muuta siitä kuullutkaan kuin sanan: iso-äitisi. „Missä iso-äiti asuu?“ kysyi hän, ja hänen äänensä kuului jo tyyneltä — „iso-äiti mahtaa olla hyvä!“ Silloin sanoivat he lapselle pitkän, pitkän nimen ja eräs lisäsi, vetäen suutansa nauruun: „Siellä on kolme suurta haapaa kartanolla.“

Armi antoi heille jokaiselle kättä jäähyväisiksi: sitte kutsui hän koiraa, meni navettaan ja satoi vuohen kelsonkantimeen nuoran. Navetan nurkassa oli varpa^U, jolla täti-vainaja oli monesti vuolta lyönyt. „Sinut heitän siihen; eipä vuoheni saa enää koskaan selkäänsä.“

Jo oli hän pihaportilla menemässä, kun yksi rouvista vielä huusi: mihin sinä vuolta lypsät, kun heität maitoastian tänne? — Tuossa on sulle vähä leipääkin!“

Tuskin oli lapsi joutunut kylästä ulos, kun hän oli jo unhottanut tuon pitkän nimen, jolla iso-äidin asuntopaikkaa

oli mainittu, — mutta olihan hänellä ne kolme haapaa tuntomerkinä!

Kun hän oli väsyksiin asti juossut, laskehe hän lepäämään erään puun alle ja antoi vuohen sill'aikaa syödä nurmea. Mutta kun hän nousi ylös, lähteäksensä taas kulkemaan, pani vuohi jyrkästi vastaan, eikä ruvennutkaan lähtemään liikkeelle: hänellä oli hyvä heinikko edessä, ja hän vaan terhistäytyi puskemaan, joka kerta kuin pikku haltijansa tarttui kellonkantimeen.

Tulipa silloin mies tietä pitkin. „Miksi itket, lapsukainen?“ kysyi hän sääliväisesti. „Woi, tämä vuohi ei tahdo lähteä mukaan ja minun pitäisi vielä tänä iltana olla isoäidin luona.“ „Se on pian autettu“, sanoi mies; leikkasi lepänoksan, antoi sillä vuohelle muutamia säväyksiä ja sai sen varsin tottelevaiseksi. Sitte antoi hän Armille lepän varvan käteen ja sanoi: „Pane mieleesi, lapsi: ei liika hellyys hyväksi ole, kyllä kuritustakin tarvitaan.“ Ja varpa vaikuttikin kuin taikasauva; Armin ei tarvinnut kuin kohottaa sitä, niin vuohi teki velvollisuutensa.

Sukulaisten antama leipä loppui viimein, vaan ei Armi kerjäämään ruvennut; lapsukaisella oli niin hempeä, suloinen muoto, että joka paikassa kyläläiset antoivat hänelle pyytämättä ruokaa. Mutta sitä kolmihaapaista kartanoa ei ruvennut tulemaankaan.

Olipa tytöllä koirastakin vastuksensa. Hän oli aina ollut hyvin ahnas eläin; nyt, kun hän matkalla erilaisia ruokia sai, tuli hän yhä ahnaammaksi, ja pyysi Armilta lakkaamatta, eikähän se voinut olla antamatta, vaikka paraintakin palaista; tulipa koira viimein niin julkeaksi, että hän omin lupinsa hyppysistäkin sieppasi.

Lapsirukka laihtui päivä päivältä, ja koirasta tuli niin lihava, ettei hän enää paljo liikkeellekään päässyt. Joka hetki täytyi Armin seisautua odottelemaan läähättävää eläintä, joka jälestä kävellä tallusteli; ja iso-äidin talo oli kaiketi vielä hyvinkin kaukana.

Kohtasipa hän kerran vaimon, joka päätänsä pudisdistellen virkkoi: „vahinko, ettei koirasi ole porsas, saitsitpa sillä hyvän hinnan. Miksi syötät sitä noin mahdottomasti?“ „Niin, kun se tahtoo“, vastasi tyttö, ja itku tuntui olevan lähempänä kuin nauru. „Ei siinä mitään itkemistä ole, niin vähäisessä asiassa“, lohdutti vaimo, „mutta pane mieleesi, että pitää käyttää kieltämistä. missä semmoista tarvitaan; jos sinä vielä teet hänen mieliksenä, ei kulu pitkää aikaa, ennen kuin on loppu koko koirasta“.

Armi pani sanat mieleensä ja pian oli koiralla parempi elämä ja hänellä myös.

Pitkän vaelluksen perästä näki lapsukainen viimein tosiaankin kauniin, suuren kartanon, jonka pihalla kasvoi kolme haapaa; iloisena löi hän käsiänsä yhteen jo kaukana. Kartanolle päästyänsä kysyi hän pieneltä, sievältä pojalta: „Missä on iso-äiti?“ — „Iso-äiti?“ kysyi poika hämmästyneenä vastaan, — „hän kuoli jo talvella.“ Silloin muuttui lapsen ilo haikeaksi suruksi; hän rupesi katkerasti itkemään. „Tule minun äitini luokse“, pysyi poika itkevää tyttöä ja veti hänet kädestä huoneesen. Vuohi ja koira tulivat perässä.

Nuori rouva suruvaatteissa otti vieraan lapsen syliinsä ja antoi hänen kertoa vaiheensa. Sitte suuteli hän lapsukaista ja sanoi: „Iso-äiti on kuollut, mutta minä tahdon olla sinun äitisi.“ „Eikös niin, ethän nyt enää itke?“

kysyi pikku poika ja silitteli uuden sisarensa pienoisia käsiä.

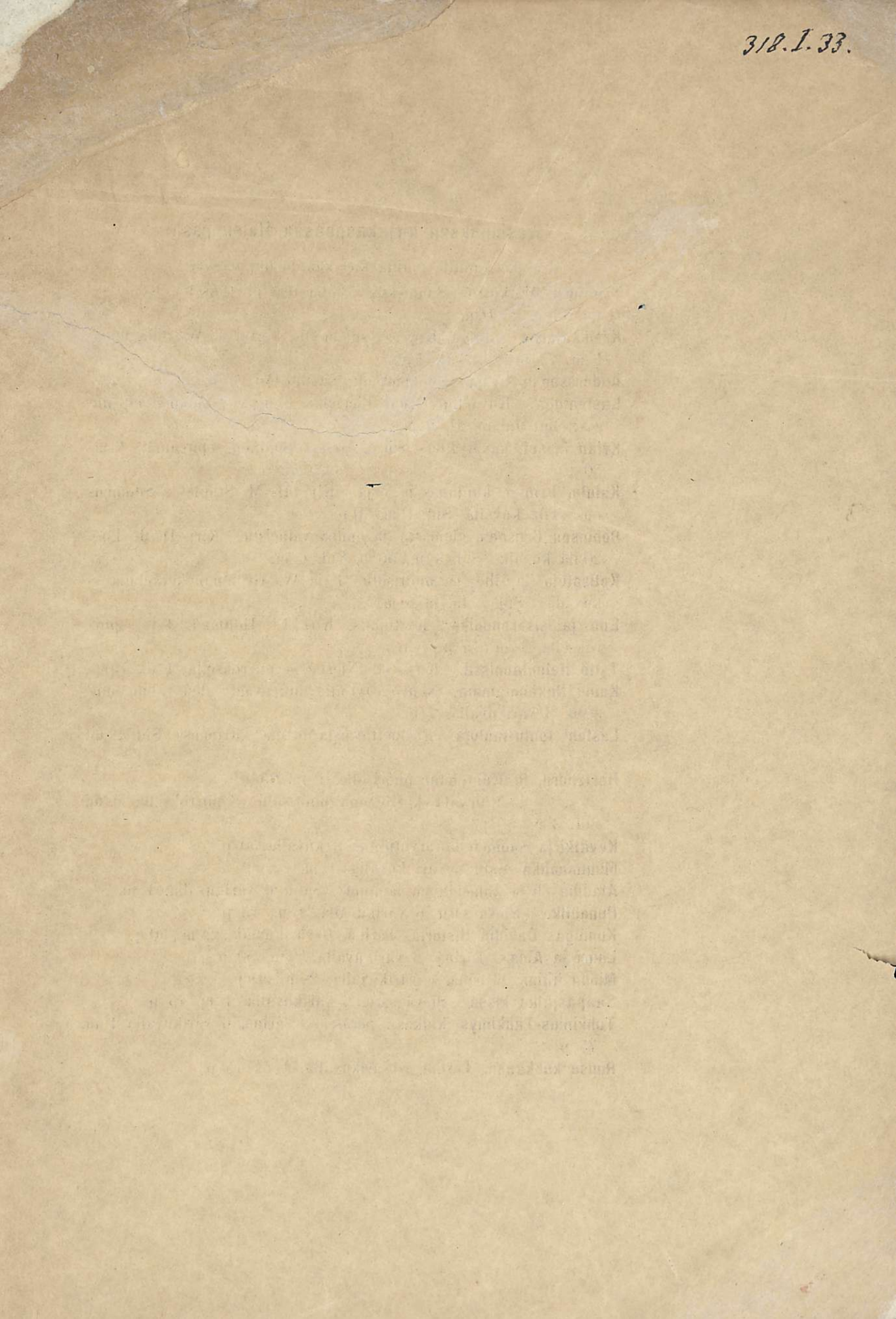
Äiti suuteli nyt poikaansakin ja sanoi: „Ole nyt hyvä pikku sisartasi kohtaan, hänet on rakas Jumala meille lähettänyt.“

Sisällysluettelo:

Kevään koitteella	1.
Hanhi poikineen ja koira	2.
Itsekukin omalta kannaltaan	4.
Kottaraiset ja varpuset	5.
Oma vaiva vaikeampi	6.
Mitä tähdet ovat	10.
Kevät-esikkö	11.
Lintujen kokous	12.
Sammakon laulajaiset	18.
Kuolema ja ylösnousemus	20.
Kettu ja kukko	21.
Kukkaisten rukous	22.
Ei kaikkea kellään	23.
Kanarilintu	25.
Helpompi toista moittia	27.
Jos minä kuningas olisin	28.
Tölkkisääri ja Mesikunno	29.
Palvelia ja ystävä	31.
Valkoiset liljat	32.
Heinäsirkan pidot	34.
Värit	36.
Peltokanan elämä	37.
Kerttu ja kana	40.
Pikku Armi	42.

Waseniuksen kirjakauppassa Helsingissä

sekä kaikilla muilla kirjakauppialla maassa:

- Topelius**, Matkustus Suomessa. 36:lla teräspiirroksella. Komeasti sidottuina à 20 m.
- Kreikkalaisia satuja**. Kirjessä suleimalle kertoi J. W. Calamnius. 1 m 75 p. Sid. 3 m.
- Anderssen'in satuja**. Suomentanut Suonio. VI. 1 m. 25 p.
- Lastentupa**. Kuvaellut Oskar Pletsch. Selitykset suomen lapsille sovitellut Juhani H. 2 m.
- Kylän lapset**, kuvat Pletsch'in. Värsyt Suonion sepiteämät 1 m. 50 p.
- Kalulu**, Prinssi, kuningas ja orja. Kirj. H. M. Stanley. Suomenos. 8:lla kuvalla. Sid. 4 m. 50 p.
- Robinson Crnsoe'n elämästä ja onnen vaiheista**. Kirj. D. de Foë. 20:llä kuvalla. Sid. 4 m. 50 p. Sid. 6 m.
- Kotisatuja** lapsille ja nuorisolle. J. ja W. Grimm'in keräelmiä 8 kuvalla. Sid. 5 m. ja 6 m.
- Eno ja sisarenpoika**. Kertomus. Kirj. Fr. Hoffman. 4 teräspiirroksella. 1 m. 75 p.
- Tyttö Helgolannissa**. Kirj. G. Nieritz. 4 piirroksella 1 m. 75 p.
- Kainu Nukenmamma**. Neuvoja tytöille nukenvaatteiden valmistamiseen. 3 värikuvalla. 2 m.
- Lasten Joulu-tauluja** eli opettavaisia juttuja kuvinensa. Sid. 2 m. 50 p.
- Hertzberg, R.** Kanteletar nuorisolle. 1 m. 25 p.
— „ — Kalevala kerrottuna nuorisolle. 8 piirroksella. 2 m. Sid. 3 m. 50 p.
- Kevätkirja** Suomen kevätyhtiöille. 8 kuvalla 50 p.
- Muulinnahka**. Satu 6 väri kuvalla. 1 m.
- Aladdin** eli se ihmeellinen lamppu. Satu. 6 värikuvalla. 1 m.
- Punahilka**. Sievä satu. 6 värikuvalla. 1 m. 75 p.
- Kuningas Davidin Historia**. Tarina. 6 värikuvalla. 2 m. 50 p.
- Lauri ja Aina**. Tarina. 6 värikuvalla. 2 m. 50 p.
- Minun äitini**. Tarina. 6 värikuvalla. 2 m. 50 p.
- Saapasjalka kissa** Sievä satu. 6 värikuvalla. 1 m. 75 p.
- Tuhkimus-Tähkimys** kiukaan perässä. Tarina. 6 värikuvalla 1 m. 75 p.
- Ruusukukkanen**. Tarina. 6 värikuvalla. 1 m. 75 p.